

Møde i Uddannelsesudvalget – Læreruddannelsen i VIA

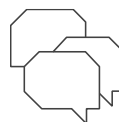
Mødested

Tollundskolen
Funder Skolevej 3
8600 Silkeborg

Mødetidspunkt

7. maj 2025
Kl. 14.30-17.00
Rundvisning på skolen fra kl. 14.00

Meet the world
VIA University College

REFERAT

Mødeleder:

Søren Hansen

Referent:

Anne Gram Junge

Dato: 07.05.2025

J.nr.: D25-9939656

Ref.: AJUN

1/8

Deltagere

Skoleleder Winnie Tornvig Hooge, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier

Skole- & rådgivningschef Peter Fogde Mikkelsen, Børn & Unge, Holstebro Kommune

Studieleder Pia Bramming, Institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet

Lærer Frederik Røgen Noesgaard, Danmarks Lærerforening

Næstformand Søren H. Hansen, Aarhus Lærerforening

Underviser Camilla Hjorth Balzarsen, Læreruddannelsen Silkeborg

Underviser Berit Ravnsgaard Christensen, Læreruddannelsen Nørre Nisum

Studerende Julie Skaarup Christoffersen, Læreruddannelsen Silkeborg

Studerende Camilla Kaysen, Læreruddannelsen Aarhus

Uddannelsesleder Torben Kirkegaard, EVU

Uddannelsesleder Majbritt Breum Nielsen, Læreruddannelsen og hf Nørre Nisum

Uddannelsesleder Anja Madsen Kvols, Læreruddannelsen Silkeborg

Uddannelsesleder Anna Marie Hangaard Jensen, Læreruddannelsen Skive

Forskningschef Andreas Rasch-Christensen, Forskningsområde for pædagogik og dannelse VIA

Uddannelsesdekan Elsebeth Jensen, Læreruddannelsen VIA

Kvalitetspartner Anne Gram Junge, Læreruddannelsen VIA

Gæster

Nikolaj Majbækgaard, næstformand i Silkeborg Lærerforening (pkt. 3)

Charlotte Juhl Andersen, skoleleder på Tollundskolen

Sara Buch, lærer på Tollundskolen

Afbud

Rektor Anne Bisgaard Vase, Odder Gymnasium

Skoleleder Irina Frello Hansen, Aarhus Skolelederforeningen

Professor Nikolaj Elf, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet

Skolechef, Rasmus Andreassen, Silkeborg Kommune

Studerende Jonas Stensdal Klitte, Læreruddannelsen Skive

Rektor Peter Damgaard Lunde, Holstebro Gymnasium & hf

Studerende Joanna J. N. Hüsches, Læreruddannelsen Nørre Nisum

Uddannelsesleder Morten Holck Jørgensen, Læreruddannelsen Aarhus

Børn & Unge-chef Stefan Møller Christiansen, Aarhus Kommune

Skoleleder Kristian Dissing Olesen, Vestre Skole i Silkeborg

Dagsorden

0. Rundvisning på skolen (frivilligt)
1. Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referat (5 min.)
2. Nyt fra uddannelsesudvalgets medlemmer, herunder fra de studerende (10 min.)
3. Tema: Overgang fra uddannelse til job (60 min.)

Pause

4. Studieordning og prøvebeskrivelser (55 min.)
5. Eventuelt (10 min.)

14.00-14.25

Punkt 0 – Rundvisning på Tollundskolen (frivilligt)

Sagsansvarlig: Charlotte Juhl
Andersen.

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

Inden vi går i gang med selve dagsordenen, vil vi få en rundvisning på Tollundskolen af skoleleder Charlotte Juhl Andersen.

Indstilling

14.30-14.35

Punkt 1 – Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referat

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen

Journalnr.:

Bilag

Bilag 1 – Referat uddannelsesudvalgsmøde 26022025

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referatet fra d. 26.02.2025

Indstilling

Uddannelsesudvalget godkender dagsordenen og referat.

Referat

Næstformand for uddannelsesudvalget, Søren Hansen træder til som mødeleder, da Stefan er forhindret i at deltage i mødet.

Der er ingen kommentarer til referat fra d. 26.02.2025.

Dagsordenen godkendes.

Punkt 2 – Nyt fra uddannelsesudvalgets medlemmer, herunder fra de studerende

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen (Søren Hansen af-
løser)

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

De af udvalgets medlemmer, som har nyt at orientere om, orienterer kort.

De studerende orienterer om nyt fra de studerende.

Indstilling

Uddannelsesudvalget tager orienteringen til efterretning.

Referat

Nyt fra EVU:

- Kompetencefonden åbnede 1. april.
- Alle lærere mulighed for at søge kompetenceudvikling i alle fag.
- Der er stadig ledige pladser – trods forventning om større efterspørgsel. Deadline er 15. maj.
- Mange lærere og skoleledere kender ikke til tilbuddet eller omfanget af den økonomiske støtte.
- Tilbuddet er meget fordelagtigt og bør udnyttes.
- Data på kommuneniveau om tilmeldinger vil være tilgængelige efter 15. maj.
- Lærerforeningerne har gjort en stor indsats for at kommunikere tilbuddet, men skoleledere oplever stadig økonomiske udfordringer, selvom de kun skal betale 20%.
- Driften af skolerne er udfordret. Danmarks Lærerforening har forsøgt at kortlægge behovet og finde løsninger.

Ansøgning til læreruddannelsen (orientering fra Elsebeth)

- Der er fremgang i 1. prioritets ansøgninger på alle udbud, undtagen Silkeborg, som oplever en lille tilbagegang.

Punkt 3 – Tema: Overgang fra uddannelse til job

Sagsansvarlig: Anja Madsen
Kvols og Elsebeth Jensen

Journalnr.:

Bilag

Supplerende/frivillig læsning:

Bilag 3.1 - COWI (2024) Afgangen af nyuddannede indenfor velfærdsområdet i den midtjyske region

Bilag 3.2 - VIVE (2022) Arbejdskraftmangel og rekrutteringsudfordringer på de store velfærdsområder

Sagsfremstilling

At styrke overgange fra uddannelse til job er et fælles strategisk indsatsområde, både for VIA som uddannelsesinstitution og de arbejdspladser, der ansætter de nyuddannede. Det er en fælles opgave at skabe bedre rammer for en god start på arbejdslivet i professionerne, herunder fra starten at synliggøre attraktive karriere- og udviklingsveje samt mulighed for faglig udvikling, der gør, at den nyuddannede kan se sig selv arbejde i professionen hele livet.

En COWI-rapport fra 2024 viser, at knap hver femte af den samlede undersøgte årgang af lærere ikke arbejder inden for faget fem år efter endt uddannelse (se bilag 3.1). En rapport fra VIVE peger på forskning, der viser, at hos nyuddannede lærere kan fravalget af folkeskolen hænge sammen med, at de ikke føler sig godt nok klædt på til den virkelighed, de møder på skolen.

Uddannelsesudvalget har tilbagevendende beskæftigede sig med temaet 'Overgangen fra uddannelse til job'. Denne gang afholdes udvalgets møde på Tollundskolen, som er med i projektet om "God modtagelse af nyuddannede" i Silkeborg Kommune. Projektet foregår i et samarbejde mellem Silkeborg kommune, lærerforeningen og læreruddannelsen i Silkeborg.

På mødet vil uddannelsesleder for læreruddannelsen i Silkeborg, Anja Madsen Kvols, indledningsvis fortælle om aftalen mellem Silkeborg kommune, lærerforeningen og læreruddannelsen i Silkeborg. Underviser Camilla Baltzarsen vil herefter fortælle, hvordan de på læreruddannelsen i Silkeborg arbejder med refleksionscirkler med nyansatte lærere og studerende. Endelig vil en repræsentant fra Tollundskolen fortælle om udbyttet af ordningen.

Uddannelsesudvalget drøfter:

- Hvordan kan vi hjælpe nyuddannede med at føle sig godt forberedt til deres første job?
- Hvad bør vi især have fokus på i samarbejdet mellem læreruddannelsen og arbejdspladserne i overgangen fra uddannelse til job?
- Hvilke handlemuligheder har vi hver især - som uddannelsesinstitution og arbejdsplads – ift. at give de nyuddannede en god overgang til faget og fastholde dem i faget?

Indstilling

Uddannelsesudvalget drøfter temaet "overgange fra uddannelse til job" med udgangspunkt i spørgsmålene ovenfor.

Uddannelsesudvalget aftaler, om der er noget, som kræver opfølgning og eventuelle konkrete næste skridt.

Referat

Se supplement til referat:

- Fælles grundlagspapir - Refleksionscirkler - AMKV 070525 Uddannelsesudvalgsmøde
- Oplæg - Fodfæste i lærerjobbet med refleksionscirkler som redskab - AMKV 07.05.25 Uddannelsesudvalg
- Oplæg - Refleksionscirkler. Uddannelsesudvalgsmøde 7.5.25

Fodfæste i lærerjobbet – med refleksionscirkler som redskab v. Anja Madsen Kvols (uddannelsesleder)

- **Erfaringer med refleksionscirkler:** Anja fortæller om brugen af refleksionscirkler som redskab, som et eksempel på samarbejdet mellem uddannelse, lærerforening og kommuner.
- **Bilag til Silkeborgaftalen 2021:** refleksionscirkler og fællesmøder er indskrevet.
- **Refleksionscirkler:** Redskab til at arbejde både med integreret praktik, netværk for nye lærere/og studerende og professionelle fællesskaber, lærerteams.

Refleksionscirkler v. Camilla Hjorth Baltzarsen (underviser på VIA)

Refleksionscirklerne bygger bl.a. på forskningsprojekt (2020-22) og LULAB-projekt i VIA (2022/23). Siden 2023 har man i Silkeborg kommune arbejdet med refleksionscirkler for alle nyuddannede lærere.

Om refleksionscirkler:

- Refleksionsfællesskaber med 6-7 nyuddannede lærer og 3-4 studerende 3. årgang.
- En facilitator styrer processen.
- De studerendes rolle er at være nysgerrige og bruge teori
- Nye lærere præsenterer cases til fælles behandling og afprøver nye handlinger i praksis
- Grundprincippet er ligeværdighed

Struktur for refleksionscirkel

- Fokusperson – målet er at skabe et trygt og tillidsvækkende rum
- Interviewer – bygger på Karl Tomms spørgsmålstyper.
- Reflekterende team – nysgerrige spørgsmål, hvor fokuspersonen er ikke i centrum.
- Bevidner – bevidner, hvad fokuspersonen er optaget af osv.
- Gode-råd-runden – Mulighedssprog fremfor sandhedssprog
- Fokusperson – afslutter med at reflektere over, hvilke tanker inputtene har sat i gang.

Skoleperspektiv v. Sara Buch (nyuddannet lærer) og Charlotte Juhl Andersen (skoleleder):

Charlotte Juhl Andersen:

- værdsætter forpligtelsen i aftalen da det kræver at skolen er mere opmærksom og engageret.

Mentorordning:

- Nyansatte kobles på en erfaren kollega fra første arbejdsdag.

Fra studerende til lærer – hvad ændrer sig?

- Refleksionscirkler skaber netværk og løbende refleksion
- Nogle overraskes over 'den virkelige verden' – her hjælper sparring med ligesindede og normalisering af oplevelsen
- TR (tillidsrepræsentant) støtter overgangen
- Refleksionscirkler hjælper med at forstå egen læring.

Den gode modtagelse

- Introprogram og mentorordning
- Tydelige forventninger og tryk start
- Tid til sparring og opfølgning for at finde sin rolle som lærer.
- Intro til praktiske redskaber: aula, læringsplatforme, co-teaching ol.

Forslag til videreudvikling af refleksionscirkler

- Inkludere kollega fra eget ansættelsessted
- Fokus på generelle emner før de udfordrende, fx godmorgen-hilsner, undervisningsforløb, forældre-kommunikation.

Spørgsmål:

- Finansiering: Del af overenskomst - lærerforening og kommunen betaler arrangementet og skolerne betaler arbejdstiden.
- Hvordan fungerer det med studerende og nyudd. sammen? De studerende får indsigt i dagligdag på skolen og byder ind med friske perspektiver og har teorien frisk i hukommelsen.
- Friskoler/Partnerskabsaftaler: Kan metoden tænkes ind i partnerskabsaftaler?

Opsamling fra grupper

- **Refleksionscirkler:**
 - er forpligtende for alle parter og obligatoriske for alle nyuddannede i Silkeborg kommune.
 - bør også fokusere på positive oplevelser, så man får øje på de ting man lykkes med som nyuddannede lærer.
 - de studerendes deltagelse i refleksionscirkler er vigtig, fordi man i praktikken er 'forsånet' for mange ting.
- **Rammer på skolen:**
 - **Skema:** Nyuddannede bør have de bedste skemaer
 - **Teams:** Arbejdsplads er forpligtet til at være støttende for nyansatte kollegialt og med et stærkt team omkring den nyuddannede.
 - **TR's rolle:** TR kan/bør spille en central rolle. I Silkeborg Kommune arbejders der fx med et forløb med TR som central figur ift. til de unge nyuddannede/studerende. Forløbet starter når de stadig er studerende og har fokus på, hvad man skal vide og lære som 'medarbejder' mere generelt.
 - **Mentorens rolle:** Centralt at mentorer har en opsøgende rolle overfor de nyansatte.
 - **Lederens rolle:** Ledere skal spørge ind til refleksionscirklernes udbytte.
- **Øvrige overvejelser:**
 - **Data for fastholdelse:** Vigtigt at holde øje med resultaterne ift. fastholdelse af lærere i professionen på sigt.
 - **Skoleboble:** det kan som nyuddannede være overvældende at skulle forholde sig til andet end det nye job.
 - **Samarbejde og aftale:** Hvordan får man konkret etableret samarbejdet og aftalen?

Afrunding:

- Drøftelsen om overgang fra uddannelse til job kan evt. tages op til næste studieår efter 4. årgang har været i praktik. Fx undersøge andre kommuners praksis, evt. kommuner ligger længere fra et lærer-uddannelsesudbud (fx Norddjurs).

- I januar 2026 er der konference om lærerstartsordninger.

Punkt 4 – Orientering om status på reformen af de videregående uddannelser, LU samt professionsmasteren

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen (Søren Hansen af-
løser)

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

Elsebeth orienterer om det arbejde, der nu er i gang – dels om den ordinære læreruddannelse, der fra august 2025 skal forkortes med 1 måned, dels mulighederne for halvering af deltagerbetalingen på meritlæreruddannelsen og endelig lidt om de to professionsmaster, der forventes at være klar til august 2026, og som begge henvender sig til lærerstuderende/lærere.

Indstilling

Orienteringen tages til efterretning.

Referat

Elsebeth orienterer om reformen. Kun to elementer i reformen berører læreruddannelsen.

1) Alle professionsuddannelser forkortes med én måned

Målet er at få studerende hurtigere i job. Studerende, der starter i august 2025, skal præsenteres for en oversigt over deres studie med studieafslutning **1. juni 2029** i stedet for den **1. juli**.

Der er to udfordringer i dette:

- samlæsningen mellem alle årgange. Vi skal have fundet en løsning på, hvad vi gør med 2. og 3. årgang, som har samlæsning med 4. årgang.
- alle semestre skal fortsat være 30 ECTS. På 8. semester skal de studerende således nå mere på kortere tid, inkl. eksamen. Forventeligt vil det betyde en større overskridelse af den normerede studietiden end i dag.

2) Professionsmaster

Fra 1. august 2026 er det ambitionen, at der udbydes følgende professionsmasters:

- dagtilbud- og skolepsykolog (rettet mod lærere og pædagoger)
- lærerfaglige professionsmaster (rettet mod lærere)

Uddannelserne udbydes som 75 ECTS-fuldtidsstudie med SU. Uddannelsen skal også kunne tagets som en deltidsmaster. Kvalifikationsrammen 7 er den samme som en kandidat og giver adgang til at læse en ph.d.

Det er kort tidsramme at udvikle nye uddannelser indenfor. Bl.a. skal det først beskrives, hvad en professionsmaster er. Det er den politiske ambition at det skal nås frem mod aug. 2026. I første omgang skal der være 300 pladser fordelt på alle professionshøjskoler i Danmark. Der er nedsat nationale grupper samt udviklingsgrupper i VIA til arbejdet.

Forventningen er at de mange vil tage uddannelsen direkte efter deres BA. Målet er at få de uddannede lærere til at blive i skolen som profession.

Input/kommentarer

- **Retningslinjer for PPR:** Vær opmærksomme på nye retningslinjer ift. PPR
- **Psykologforeningen:** Vær opmærksom på tidligere indvendinger fra psykologforeningen om beskyttelse af titlen som psykolog.
- **Lærerfaglig professionsmaster:**
 - Det konkrete indhold er endnu ukendt. Fokus for uddannelsen forventes at være "handlingsrettede", idet der er tale om en professionsmaster.
 - Der er nedsat en udviklingsgruppe til arbejdet

- Arbejdet igangsættes med involvering af diverse interessenter
- Kommentar: Fokus bør være på det pædagogisk didaktiske.
- **Kommentar til målgruppe:** Mange, der læser videre på en kandidat, er ofte dem, som har fundet ud af, at de ikke ønsker at blive i lærerprofessionen

16.15 – 16.50

Punkt 4 – Større ændringer i studieordningen 2025

Sagsansvarlig: Elsebeth Jensen

Journalnr.:

Bilag

Uddrag af studieordningen vedr. afsnit om identitet og kultur, samt læreruddannelsen udbudt på andre vilkår vedlægges (eftersendes)

Sagsfremstilling

I den nationale og dermed fælles del af studieordningen har eksamensbeskrivelserne i alle fag gennemgået en større proces med henblik på at gøre prøverne mere professionsrettede og handleorienterede. Elsebeth orienterer om resultaterne af dette arbejde.

I de lokale studieordninger er der især arbejdet med afsnittene om identitet og kultur og disse har været drøftet i studierådene ved de enkelte udbud.

Desuden er der ændringer i afsnittene omkring læreruddannelsen udbudt som skolebaseret/trainee og blended learning. Disse afsnit gennemgås og uddannelsesudvalget kan kommentere og udtale sig ift. disse afsnit.

Indstilling

Uddannelsesudvalget kommenter disse afsnit – både med positive kommentarer (opbakning) og kvalificerende/udviklende kommentarer.

Referat

Afsnit vedr. identitet og kultur har været drøftet i de lokale studieråd.

Uddannelsesudvalget opfordres til at rådgive ift. uddrag af studieordningen vedr. afsnit om identitet og kultur, samt læreruddannelsen udbudt på andre vilkår.

Læreruddannelsen i Vestjylland:

- Identitet og kultur
 - Nr. Nisum og Holstebro er tydeligt forbundet som udbudssteder.
 - Centrale ord: mangfoldighed, medbestemmelse og mening.
 - Integration af gammelt seminarium i Nr. Nisum og nyt campus i Holstebro.
- Netbaseret læreruddannelse:
 - Nyt afsnit beskriver forpligtelser.
- Kommentarer:
 - Smuk og værdibaseret tekst.
 - Overvej at ændre "forpligtende" til "inspirerende" for bedre forståelse blandt unge.
 - Fokus på fastholdelse i onlinefællesskaber.

Læreruddannelsen i Silkeborg:

- Identitet og kultur
 - Deltidsmerit fremhævet for at imødekomme bredere aldersgrupper.
 - Fokus på faglighed og læreridentitet.
- Kommentarer:
 - Udfold fokus på fagligheden som også kan være en særligt læreridentitet

Læreruddannelsen i Aarhus:

- Identitet og kultur
 - Mangfoldighed som centralt særkende.
- Blended Learning:

- Tilbud om blended learning i fransk.
- Kommentarer
 - Fremtidsperspektiv i denne profil
 - Godt med begrebet mangfoldighed – frem for diversitet.
 - Overvej at undlade 'inkludere minoriteter' og fasthold i stedet mangfoldighedsfokus.
 - Kom med konkrete eksempler på hvordan mangfoldigheden udmøntes.

Læreruddannelsen i Skive:

- Identitet og kultur
 - Har inkluderet fællesråd og studieråd med studerende
 - Har tidligere haft profiler
 - Arbejder nu med særkende som integreres i ordinære fag.
 - Fokus på *lokal forankring, tæt samarbejde med skoler og trainee-uddannelse*.
- Trainee-uddannelse:
 - Praktik på egen ansættelsesskole.
- Kommentarer:
 - Hvilken koordination er der mellem uddannelse og skoler ifm. ansøgning? Ansøgning på skolerne og optagelse på læreruddannelsen. Optagelse på læreruddannelsen søges på lige fod med alle øvrige ansøgere. Stillingen er under forudsætning af, at man optages på læreruddannelsen. Der har været stort ansøgertal til uddannelsesstillingerne.
 - Meget inspirerende afsnit om "Lærer til tiden".

16.50 -17.00

Punkt 5 – Eventuelt

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen (Søren Hansen af-
løser)

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

Indstilling

Referat

- Næste møde – uddannelsesdebatten:
Næste uddannelsesudvalgsmøde er d. 25. september ifm. uddannelsesdebatten. Der er uddannelsesdebatten d. 25. – 26. september i Nørre Nisum. Det er muligt at deltage begge dage. **Husk tilmelding** i god tid. Det er gratis at deltage. Link til tilmelding: [Kom til Uddannelsesdebatten - et gratis folkemøde om uddannelse - uddannelsesdebatten](#)
- Anna Marie Hangaard Jensen har opsagt sin stilling som uddannelsesleder i Skive og siger tak for denne gang.
- Camilla Kaysen, lærerstuderende i Aarhus er færdig med sin uddannelse til sommer og siger også tak for denne gang.